

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده بهداشت

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد مهندسی بهداشت
حرفه ای

عنوان:

بررسی اختلالات نوبت کاری در کارگران شاغل در شرکت شیشه
شهر همدان در سال ۱۳۹۴

توسط: زهره شعبانیان

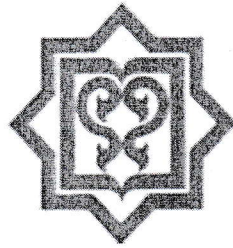
اساتید راهنما:

دکتر ناصر هاشمی نژاد
دکتر علی فقیهی زرنندی

استاد مشاور:

دکتر مقدمه میرزایی

سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴

Kerman University of Medical Science

Thesis for Master's degree in Occupational Health Engineering

Title:

Survey of shift work disorders in workers of Hamedan Glass factory in
2015

By:

Zohreh Shabanian

Supervisor:

Dr.Naser Hashemi Nezhad

Dr.Ali Faghihi Zarandi

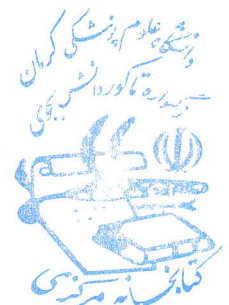
Advisor:

Dr.Moghadameh Mirzaei

Kerman University of Medical Sciences

Year:

2015-2016

چکیده:

زمینه و هدف: نوبت کاری یکی عوامل استرس‌زایی است که بخشی از شاغلین در صنایع، بیمارستان‌ها، نیروهای انتظامی و سازمان‌های خدماتی در معرض آن می‌باشند. این مطالعه با هدف بررسی اختلالات نوبت کاری در کارگران شاغل در شرکت شیشه همدان انجام شد.

روش بررسی: جهت انجام تحقیق تعداد ۲۱۰ نفر نیروی کار شاغل در شرکت شیشه انتخاب شدند که تعداد ۱۳۰ نفر از ایشان نوبتکار و ۸۰ نفر روزکار بودند. در این مطالعه داده‌های دموگرافیک و اطلاعات مربوط به نوبت کاری شامل اختلالات خواب، روحی - روانی، قلبی - عروقی، اسکلتی - عضلانی، گوارشی، رضایت شغلی، تأثیر نوبت کاری بر زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی با استفاده از پرسشنامه نوبت کاری (SOS) جمع‌آوری شد. سایر اطلاعات شامل قد، وزن، فشارخون، کلسترول و قند نیز از پرونده پزشکی شاغلین استخراج گردید. جهت آنالیز داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS 16 استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعه نشان داد که بین نوبت کاری و بی‌خوابی، احساس داشتن خواب خوب و احساس استراحت خوب بعد از خواب، درد معده و رژیم غذایی، اختلاف معنی‌دار است. در بررسی ابتلا به بیماری‌های عفونی و افزایش قند خون در نوبتکاران نسبت به روزکاران نیز ارتباط معنی‌دار بود. در بررسی تأثیر سن، سابقه کار و تأهل در بروز اختلالات نوبت کاری، تأثیر سن با بروز اختلالات اسکلتی - عضلانی، بیماری‌های قلبی - عروقی و گوارشی طبق آزمون کروسکالوالیس معنی‌دار بود و ارتباط سابقه کاری با بروز مشکلات اجتماعی نیز طبق آزمون فیشر معنی‌دار بود؛ اما هیچ‌یک در بروز اختلالات خواب تأثیری نداشتند. در بررسی تأثیر نوبت کاری بر زندگی فردی، اجتماعی، خانوادگی و نیز درجه هوشیاری در شیفتهای صبح، عصر و شب در گروه نوبتکار، طبق آزمون کای اسکوئر ارتباط در هر سه مورد معنی‌دار بود. طبق بررسی انجام شده بروز حادثه در شیفت شب نسبت به شیفتهای صبح و عصر بیشتر بود.

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد که نوبت کاری نسبت به روزکاری می‌تواند سبب بروز اختلالات خواب، اختلالات گوارشی، افزایش ریسک ابتلا به دیابت و افزایش ریسک ابتلا به بیماری‌های عفونی شود همچنین مشخص شد که در نوبتکاران مسن شیوع اختلالات اسکلتی - عضلانی و قلبی - عروقی بیشتر است و شیوع مشکلات اجتماعی در نوبتکاران

با سابقه کار زیاد بیشتر از نوبتکاران با سابقه کار کم است بعلاوه کار نوبتی می تواند بر ایجاد مشکلات فردی، خانوادگی و اجتماعی مؤثر باشد.

کلیدواژه‌ها: نوبت کاری، اختلالات بهداشتی، ریسک فاکتور، پرسشنامه SOS، شرکت شیشه

Abstract

Background and purpose: Shift work is an occupational stressor which influences a considerable proportion of workforce in industries, hospitals, military, and service organizations. The present study examined shift work disorders among people who work in Hamadan Glass Factory.

Research method: Participants included 210 workers (130 shift workers and 80 day workers) of Hamadan Glass Factory. The survey of shift workers (SOS) was used to collect information on respondents' demographic background, gastrointestinal / cardiovascular / psychological disorders, sleep-related problems, musculoskeletal disorders, and adverse effects of shift work on individual, family, and social life. Moreover, information about the amount of participants' triglycerides, cholesterol, glucose, blood pressure, height, and weight (for identifying body mass index/BMI) were obtained by studying participating workers' medical records. Data were analyzed using SPSS 16.

Results: The results indicated significant relationships between shift work and sleeplessness, sleep quality / quantity, and stomachache / diet. Moreover, shift workers are more at the risk of infectious diseases and diabetes in comparison with day workers. With respect to background variables (age, work experience, and marital status), the results of Kruskal-Wallis test showed a significant relationship between age and musculoskeletal, cardiovascular, and gastrointestinal disorders. Moreover, the results of Fisher test demonstrated a significant association between work experience and social problems. None of these background variables were connected with sleep disorders. Considering the effect of shift work (morning, evening, and night) on personal / family / social life and alertness, the results of chi-square revealed significant among the three shift works. It was also discovered that a larger number of accidents happened during night shifts rather than morning or evening shifts.

Conclusion: The findings showed that shift work is more likely to lead to sleep disorders and gastrointestinal diseases. Furthermore, shift workers are at the risk of diabetes and infectious diseases. Additionally, musculoskeletal and cardiovascular disorders are more prevalent among shift workers. On the other hand, experienced shift workers encounter a larger number of social problems in comparison with novice shift workers. Finally, shift work may result in personal, family, and social problems.

Keywords: shift work, health disorders, risk factor, SOS questionnaire, Glass Factory